

Vzhledem k nejasnostem postupů v případech, kdy **zákonní zástupci neplní svou povinnost přihlásit dítě k zápisu k povinnému předškolnímu** vzdělávání, vydalo MPSV a MŠMT společné stanovisko k této problematice.

- **Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání** v období od 2. do 16. května kalendářního roku, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Zákonný zástupce je zároveň oprávněn zvolit pro dítě i jiný způsob předškolního vzdělávání než je docházka do mateřské školy, a to individuální vzdělávání dítěte, vzdělávání dítěte v přípravné třídě ZŠ a ve třídě přípravného stupně ZŠ speciální nebo vzdělávání v zahraniční škole na území ČR, ve které MŠMT povolilo plnění povinné školní docházky.
- **Případy, kdy zákoný zástupce nepřihlásí dítě k zápisu k povinnému předškolnímu vzdělávání** v rozporu s § 34a odst. 2 školského zákona, **řeší ředitel/ka spádové mateřské školy v součinnosti s OÚORP**, v jehož správním obvodu se nachází sídlo mateřské školy.
- **Porušení povinnosti přihlásit dítě k zápisu k povinnému předškolnímu vzdělávání** nebo oznámit řediteli/ce spádové mateřské školy do 3 měsíců před počátkem školního roku, že zákoný zástupce pro dítě zvolil jiný způsob plnění povinnosti předškolního vzdělávání podle § 34a odst. 5 školského zákona, **zakládá podezření na spáchání přestupku zákonného zástupce dítěte podle § 182a odst. 1 písm. a) bod 2 školského zákona.**
- V rámci místně příslušného OÚORP tyto případy řeší zaměstnanec zařazený do obecního úřadu, který je pověřen výkonem správních činností ve školství, případně je úřední osobou oprávněnou k provádění úkonů správního orgánu v řízení o přestupcích podle § 182a odst. 1 písm. a) školského zákona.

Role orgánu sociálně-právní ochrany dětí:

- Na žádost místně příslušného OÚ ORP poskytne OSPOD potřebnou součinnost k prověření podezření na spáchání přestupku, zejména poskytne informace, kterými disponuje o zákonných zástupcích dítěte nebo o samotném dítěti v souvislosti s výkonem agendy sociálně-právní ochrany dětí.
- Pokud je dožádaný OSPOD v kontaktu se zákonnými zástupci dítěte, může ho OÚORP prověřující podezření na spáchání přestupku dožádat rovněž o to, aby upozornil zákonného zástupce na nesplnění povinnosti přihlásit dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání a na nutnost urychleného řešení tohoto problému v součinnosti se spádovou mateřskou školou a místně příslušným OÚORP.
- Jestliže je OSPOD v rámci zajišťování sociálně-právní ochrany v kontaktu se zákonnými zástupci dítěte, u kterých lze mít pochybnost o tom, zda jsou náležitě informováni o povinnosti přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání podle § 34a odst. 1, 2 školského zákona, informuje OSPOD zákonného zástupce o podmínkách povinného předškolního vzdělávání dítěte, jakož i o možnosti plnění povinnosti předškolního vzdělávání jinými způsoby podle § 34a odst. 5 školského zákona.

- Pokud místně příslušný OSPOD obdrží informaci o nesplnění povinnosti přihlášení dítěte k povinnému předškolnímu vzdělávání, provede vždy vlastní vyhodnocení této informace a dalšího vhodného postupu v závislosti na tom, zda je dotčenému dítěti již z jiného důvodu poskytována sociálně-právní ochrana a je zařazeno v evidenci OSPOD, nebo nikoliv.
- Jestliže dotčené dítě v evidenci OSPOD zařazeno není, OSPOD posoudí, zda obdržená informace obsahuje skutečnosti nasvědčující tomu, že se jedná o dítě uvedené v § 6 ZSPOD. Samotná skutečnost, že nedošlo k řádnému přihlášení dítěte k povinnému předškolnímu vzdělávání podle § 34a odst. 2 školského zákona, nemůže vést OSPOD automaticky k závěru, že se jedná o dítě, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí podle § 6 zákona č. 359/1999 Sb.
- **Zařazení dítěte do základní evidence OSPOD a poskytování sociálně-právní ochrany ze strany OSPOD může být důvodné jen za předpokladu, že vedle nepřihlášení dítěte k povinnému předškolnímu vzdělávání jsou zjištěny další závažné skutečnosti, které zakládají podezření na nepřiměřené ohrožení dítěte ze strany zákonných zástupců nebo jiných osob ; nebo neplnění povinností zákonného zástupce v oblasti povinného předškolního vzdělávání trvá takovou dobu nebo je takové intenzity, že může nepřiměřeně ohrozit příznivý vývoj dítěte (viz konec ustanovení § 6 zákona č. 359/1999 Sb.).**
- Za déletrvající nebo intenzivní neplnění povinností vyplývajících z rodičovské odpovědnosti nelze považovat zejména případy, kdy porušení povinnosti přihlásit dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání mělo jen dočasný charakter (zákonný zástupce na základě upozornění nebo projednání věci odstranil protiprávní stav a dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání dodatečně přihlásil, případně pro dítě zvolil jiný způsob povinného předškolního vzdělávání), k porušení povinností zákonného zástupce došlo z nevědomé nedbalosti nebo kdy ve splnění zákonné povinnosti bránily zákonnému zástupci závažné objektivní překážky.

„**Stanovisko MPSV a MŠMT ve věci zápisu dítěte k předškolnímu vzdělávání**“ je zveřejněno na webových stránkách OSPOD KÚSK:

<https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20688/140729/Stanovisko+MPSV+a+M%C5%A0MT+ve+v%C4%9Bci+z%C3%A1pisu+d%C3%ADt%C4%9Bte+k+p%C5%99ed%C5%A1koln%C3%ADmu+vzd%C4%9Bl%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD.pdf/5d253039-3c6b-4091-810c-5b3f48338209>

Ke sjednocení postupů při řešení základních situací, při nichž dochází ke vzájemnému kontaktu mezi základními školami a orgány SPOD byl vytvořen v rámci činnosti Poradního sboru hejtmanky Středočeského kraje na úseku sociálně-právní ochrany dětí společný metodický pokyn ve spolupráci s odborem školství. Metodický pokyn bude prezentován zástupcům základních škol na setkání ředitelů mateřských a základních škol Středočeského kraje ve dnech 9. a 28. 5. 2019. V případech řešení základních situací, popsaných v metodickém pokynu se lze tak na tento pokyn při vzájemné spolupráci odkázat.

„Metodický pokyn Spolupráce základních škol a orgánů sociálně-právní ochrany dětí ve Středočeském kraji“ je zveřejněn na webových stránkách OSPOD KÚSK:

<https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20688/10721156/Metodick%C3%BD%20pokyn+1-2019+-+Spolupr%C3%A1ce+Z%C5%A0%20a+OSPOD.pdf/17e87c4c-5b7e-4337-b526-47e1061d4deb> Metodický pokyn byl také zveřejněn i ze strany Odboru školství KÚSK.

V návaznosti na opakující se dotazy k problematice **odmítání rodičů podrobit své děti povinnému očkování**, k roli pracovníků OSPOD v těchto případech sdělujeme následující:

v situacích, kdy se někteří lékaři obracejí na OSPOD s podnětem či upozorněním ve věci nesplnění povinnosti podstoupit povinné očkování, je postup OSPOD metodicky zastřešen výkladem MPSV tzn. *"odmítnutí či odložení povinného očkování nenaplňuje takovou míru ohrožení dítěte, aby spadalo do kompetence OSPOD"*, tedy aby dítě bylo na základě takového podnětu lékaře automaticky vyhodnoceno jako ohrožené ve smyslu § 6 zákona o SPOD. U dětí do 15 let odpovídají za splnění zákonné povinnosti rodiče dítěte a u dětí svěřených do náhradní péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (pěstoun, jiná pečující fyzická osoba) nebo zařízení náhradní péče o děti (ÚV, ZDVOP, DOZP) v souladu s ustanovením § 46 odst. 4 zákona č. 259/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Řešení těchto případů však není v působnosti OSPOD, který nemůže posoudit, zda na straně dítěte neexistují důvody pro neprovedení pravidelného povinného očkování, tzv. trvalá kontraindikace (získání imunity vůči infekci nebo zdravotní stav neumožňující očkování). Registrující praktický lékař pro děti a dorost se musí se svým podnětem či upozorněním obrátit na příslušný orgán veřejného zdraví, kterým je krajská hygienická stanice nebo její nejbližší pobočka. Příslušná KHS je povinna posoudit, zda v daném případě není důvod pro zahájení řízení o přestupku.

OSPOD v takových případech může v rámci poskytování základního poradenství upozornit rodiče na zákonné povinnosti a možné důsledky plynoucí z jejich neplnění a vést je k úzké spolupráci s ošetřujícím pediatrem. OSPOD naopak není oprávněn v takových případech užít opatření plynoucí mu z jeho zákonných zmocnění vyplývajících z ustanovení § 12 a § 13 zákona o SPOD.